

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **R. P.**, zastoupeného Mgr. Ilonou Sedlákovou, advokátkou se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2012, č. j. OAM-72/ZA-06-ZA14-2010,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky ze dne 26. 10. 2012, č.j. OAM-72/ZA-06-ZA14-2010, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný neshledal důvody pro její udělení v žádné z jejich forem.

Dne 21. 11. 2012 podal žalobce proti citovanému rozhodnutí. Ve stížních bodech namítl, že rozhodnutí žalovaného považuje v celém rozsahu za nezákonné, neboť dle jeho názoru splňuje všechny podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. V průběhu řízení, v rámci svých možností, vyčerpávajícím způsobem doložil psychiatrické problémy, kterými trpí, a to jak lékařskými zprávami z Arménie, tak zprávami lékařů, kteří jej z psychiatrických důvodů léčí v České republice. Z jeho výsledku i manželky pak jednoznačně vyplynulo, že jeho zdravotní stav se v České republice výrazně zlepšil, a zlepšil se v důsledku toho i jeho vztah s dětmi. Vyslovil obavu, že v případě návratu do Arménie se zdravotní stav návratem do prostředí, kde onemocněl, opět zhorší. Dle jeho názoru nebyl dostatečně zjištěn skutečný stav věci, žalovaný rozhodl bez toho, že by provedl znalecký posudek, který doporučil i ošetřující lékař jmenovaného, sice vypracování znaleckého posudku z oboru psychiatrie za účelem posouzení, zda a jakým předpokládaným způsobem by mohlo ovlivnit zdravotní stav žadatele jeho vycestováním z ČR. Žalobce vytkl, že žalovaný rozhodl v rozporu s ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), neboť ve skutkově podobném případě ze dne 1. 6. 2010, č. j. OAM-555/VL-07-K01-2008 rozhodl žalovaný tak, že žadatelce podle § 14 zákona o azylu azyl udělil. Na základě výše uvedeného navrhl, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření ze dne 4. 1. 2013 navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl. Vyslovil přesvědčení, že důkladně posoudil důvody tvrzené žalobcem, obstaral si relevantní informace, které dopadají na jeho případ. I když žalobce napadá rozhodnutí v celém rozsahu, konkrétní námitky vznášá pouze v souvislosti s humanitárním azylem dle ust. § 14 zákona o azylu. Žalovaný odkázal na své závěry vyslovené a řádně odůvodněné, popřel oprávněnost žaloby. S ohledem na koncepci ust. § 14 zákona o azylu poukázal na to, že udělení humanitárního azylu je zcela výjimečným institutem, a jako takový je udělován pouze v těch nejzávažnějších případech. Tím však celková situace žalobce není. Jmenovaný ve svých výpovědích nikdy nezmínil, že by měl ve vlasti jakékoliv potíže s dostupností lékařské péče. Medikace, jak prokázáno na základě použitých podkladů, jež byla mu po dobu léčby v ČR podávána, je dostupná i v zemi jeho původu, stejně tak ambulantní i stacionární psychiatrická péče. Za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu nelze s ohledem na uvedené považovat ani skutečnost, že v ČR došlo ke zlepšení jeho zdravotního stavu.

Krajský soud v Brně na žádost žalobce nařídil soudní jednání na den 21. 3. 2013. Účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích k věci. Žalobce za účasti jeho právního zástupce sdělil, že ve 14 letech prodělal úraz, poté byl tři měsíce hospitalizován a následně stále byl veden v evidenci na psychiatrickém oddělení. Další úraz utrpěl na vojně v jeho 18ti letech, rovněž následovala hospitalizace po dobu dvou měsíců. Od té doby byl ve stálé a pravidelné lékařské péči, která spočívala v tom, že mu byly předepisovány tlumící léky, po kterých v podstatě nebyl schopen dostatečně fungovat, především jako rodič, nebyl schopen pracovat. Proti tomu během pobytu v ČR se jeho psychické onemocnění zlepšilo, což se projevilo především v kvalitě role rodiče. Právě vhodná zdravotnická péče a léčba, které se mu dostává na území ČR, je důvodem se pracovně se zařadit a integrovat v ČR. Jeho právní zástupce sdělil, že žalobce je ochoten se podrobit jakémukoliv dokazování a poskytnout

maximální součinnost, aby si žalovaný mohl ověřit, že žalobce a jeho rodina nechtějí zneužít institut udělení azylu.

Zástupkyně žalovaného navrhla zamítnutí žaloby, neboť učiněné právní závěry si žalovaný opatřil dostatečné podklady a své rozhodnutí náležitě odůvodnil. Byť z lidského hlediska neochota žalobce vrátit se kvůli negativním vzpomínkám do Arménie, je pochopitelná, má žalovaný za to, že osobní situace žalobce není taková, aby si nemohl vyřídit v ČR legální pobyt dle zákona o pobytu cizinců. Dne 28. 3. 2013 vyhlásil soud rozsudek, na základě kterého byla žaloba zamítnuta.

Při přezkumu napadeného rozhodnutí soud vycházel z obsahu správního spisu, ze kterého zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 23. 2. 2010, protokol o pohovoru k předmětné žádosti byl proveden dne 9. 11. 2011. Ve správním řízení uvedl, že je ženatý, má arménské státní občanství, národnost arménskou. Ženatý je 12 let, v manželství se mu narodily dvě děti, nyní ve věku 8 a 10 let. Od roku 1987 je členem politické strany „HHŠ“ (Arménské celonárodní hnutí). Vlast naposledy opustil v únoru roku 2008, měl problémy s lidmi, kteří se mu chtěli pomstít za to, že pobodal jejich známého. Bylo to kvůli urážkám vůči jeho manželce, která má částečně ázerbajdžánský původ. Vzhledem k psychickému onemocnění mu bylo uloženo vykonání ústavní psychiatrické léčby. Na policii se dobrovolně sám přihlásil, následně si podřezal žíly. V roce 2007 mu jeho otec zařídil vycestování do Ruska. V roce 2008 se kvůli hlasování v prezidentských volbách vrátil do vlasti v naději, že bude prezidentem zvolen Levon Ter-Petrosjan. K tomu však nedošlo, proto při následných nepokojích opět odjel do Moskvy. V dubnu roku 2008 se v Novorossijsku sešel se svým otcem, kterého tam zabili. Do ČR přicestoval se svou manželkou a dětmi dne 15. 2. 2010, v ČR chce s rodinou zůstat. O mezinárodní ochranu se rozhodl požádat z důvodu hrozby nebezpečí jeho života, a to poté, co došlo k otcovu zabití. Nechtěl dále žít ani v Rusku, neměl přístup k pravidelné lékařské péči. Rodina za ním do Ruska odjet nemohla, jelikož v Rusku se velmi obtížně vyřizují doklady k pobytu. Nebyl členem žádné politické strany, pouze sympatizoval s uskupením „Arménský národní kongres“. Od svých 14 let trpěl psychickými problémy, opakovaně se podrobil ústavní psychiatrické léčbě, dostával tlumící léky, po kterých zejména spal. V případě návratu do vlasti se obával o svůj život, i život svých rodinných příslušníků, obával se i o zhoršení jeho zdravotního stavu, neboť léčba v ČR probíhala jiným způsobem než v Arménii. Zdravotní stav během pobytu v ČR se výrazně zlepšil. V průběhu řízení doložil lékařské zprávy o zdravotním stavu, poslední ze dne 2. 1. 2012, kde byla uvedena diagnóza z Arménie – organická porucha osobnosti a chování s psychotickými stavy následně lebečně-mozkového traumatu, v ČR - posttraumatická stresová porucha, organická úzkostná porucha-organický psychosyndrom. Ve správním spise se dále nalézá i svědecká výpověď ošetřujícího lékaře MUDr. Kamila Krömera ze dne 8. 8. 2012, potvrzující, že žalobce je v evidenci psychiatrické ambulance Nemocnice s poliklinikou v Havířově od března roku 2010, trpí organickou úzkostnou poruchou, je léčen i pro posttraumatickou stresovou poruchu. Obě diagnózy lze charakterizovat jako závažné s dlouhou dobou léčení a nepříznivou prognózou. Jmenovaný svědek dále vypověděl, že nezná úroveň psychiatrické péče v Arménii, nemohl proto posoudit, zda zdravotní stav žadatele je vázán pouze na lékařskou péči v ČR.

O rozhodné právní otázce Krajský soud v Brně uvážil následovně:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba byla přezkoumána v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Žaloba není důvodná.

V souvislosti s rozsudkem NSS ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, www.nssoud.cz soud poukazuje na to, že „...poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1990 Sb. o pobytu cizinců na území ČR.“

V daném případě stěžejní stížnostní námitka směřuje komplexně proti skutečnosti, že žalobci nebyl přiznán humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Tuto námitku je třeba odmítnout s poukazem na setrvalou správní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, v němž je uvedeno s odkazem na rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, že „na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s.ř.s.).“ Dále z citovaného rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, www.nssoud.cz vyplývá, že: „míra správního uvážení správního orgánu je tedy za situace, kdy se ust. dle § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. Přitom prostor soudního přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je v souladu s citovaným judikátem naopak omezen, což však jistě ani ve vzájemné kombinaci neznámá, že by při přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu.“

Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ust. § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Zatímco tak v jiných právních předpisech reaguje zákonodárce na skutečnost, že není schopen předpokládat všechny situace, v nichž je určitý postup – zde poskytnutí azylu – vhodný či dokonce nutný, typicky demonstrativními výčty za účelem odstranění či alespoň zmírnění tvrdostí; v zákoně o azylu zvolil kombinaci dvou ustanovení obsahujících výčty taxativní a jednoho ustanovení umožňujícího pohledem humanitárních hledisek řešit situace nezahrnutelné pod předchozí dvě ustanovení. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze zařadit např. udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblasti postižených významnou humanitární katastrofou, ať už

způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvítené nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Žalobce je přesvědčen o naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu.

Aplikuje-li soud výše řečené na konkrétní situace žalobce, dospívá k závěru, že neudělení humanitárního azylu ze strany žalovaného bylo opodstatněné. Ust. § 3 odst. 4 správního řádu ukládá správnímu orgánu povinnost vycházet při rozhodování ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Totéž vyplývá i z § 46 správního řádu, podle něhož musí být rozhodnutí ve správním řízení vydáno v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahovat předepsané náležitosti. Podle § 30 odst. 1 správního řádu je správní orgán povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tímto účelem si opatřit podklady pro rozhodnutí. Podle názoru soudu žalovaný zjistil v řízení spolehlivě stav věci, když vycházel ze subjektivních informací sdělených žalobcem a z objektivních zpráv o situaci v zemi jeho původu. Tyto prameny poté žalovaný hodnotil samostatně i v jejich vzájemné souvislosti a na základě takto provedeného hodnocení dospěl k závěru, že žalobce nenaplnil důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Argumentace žalobce spočívající v potřebě jednotné rozhodovací praxe žalovaného je sice opodstatněná, avšak nepřiléhavá na daný případ, kdy řešení jeho problematiky z hlediska § 14 citovaného zákona srovnává s obdobnou věcí vedenou pod č. j. OAM-555/VL-07-K01-2008 (rozhodnutí ze dne 1. 6. 2010), neboť skutkové podmínky žadatelky o azyl v daném případě, které shledal žalovaný oprávněnými pro postup dle § 14 citovaného zákona byly odlišné od podmínek žalobce v projednávané věci. Žadatelka o azyl opustil vlast jako nezletilá spolu s rodiči, v zemi původu neměla žádné sociální vazby a ani zázemí. Lékařskými zprávami bylo prokázáno, že trpí anxiosně depresivní poruchou. V případě nyní projednávané věci žalobce naopak bylo zjištěno, že v ČR sice pobývá s manželkou a dvěma nezletilými dětmi, ale v Arménii má bratra (narozen roku 1978) a sestru (narozen roku 1985). Navíc i když zdravotní stav doložil v průběhu soudního jednání další lékařskou zprávou (lékařská zpráva MUDr. Zdeňky Randulové ze dne 19. 3. 2013), její obsah prokazoval středně těžké psychické onemocnění, ale bez bližší specifikace zdravotního postižení. Podstatné a rozhodující je však zjištění, že se žalobce nikdy ve svých vyjádřeních nezmínil, že by měl ve vlasti jakékoliv potíže s dostupností lékařské péče. Žalovaný ve vztahu ke zdravotnímu stavu žalobce si opatřil aktuální informace OAMP o dostupnosti psychiatrické a neurologické léčby v Arménii ze dne 21. 11. 2011, v ní se uvádí, na jakých místech je v Arménii poskytována ambulantní i stacionární psychiatrická péče, ambulantní neurologická péče, i jaké léky jsou k léčbě nemocí žadatelé diagnostikovaných v zemi původu dostupné. Materiál byl vypracován na základě diagnózy žadatele, tudíž přesně postihuje jeho případ. Jak bylo prokázáno na základě použitých podkladů medikace, jež byla žalobci po dobu léčby v ČR podávána, je tato dostupná i v zemi původu, stejně tak ambulantní i stacionární psychiatrická péče.

Dle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu dle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgán tak jak uvedeno výše, v řízení rovněž zkoumal, zda v případě žalobce nebyly dány důvody pro udělení této formy azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soud opakovaně zdůrazňuje, že mu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoliv, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárního azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil, jak osobní situaci žalobce, tak i jeho zdravotní stav i způsob léčby, a pokud sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci. Soud v této souvislosti dále poukazuje např. i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, www.nssoud.cz, dle kterého „v otázkách přezkumu správního rozhodování, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejich rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z tých skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejudikatura III ÚS 101/95).“

Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly správním orgánem řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda zde jsou důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1, odst. 2 i § 14 vycházel. Nutno přisvědčit i argumentaci žalovaného, že institut humanitárního azylu rozhodně neslouží k dosažení vyššího standardu poskytované zdravotní péče. Obavy žadatele z výrazného zhoršení zdravotního stavu v případě návratu do vlasti, tedy i soud považuje toliko za hypotetické, spíše účelové.

Situace žalobce není proto řešitelná prostředky zákona o azylu, ale měla by být řešena prostředky zákona o pobytu cizinců. Azylová procedura nemůže nahrazovat procedury podle zákona č. 326/1999 sb. o pobytu cizinců, a to jistě ani tehdy, kdy je pro cizince obtížné dostat všem nárokům zákona o pobytu cizinců (rozsudek NSZ ze dne 20. 12. 2005, sp. zn. 2 Azs 36/2005, www.nssoud.cz).

Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu, dospěl soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s.r.s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.r.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení,

žalovanému správnímu orgánu náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. března 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová